

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 30, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV
(prvopodpisana Jelka Godec)

Ljubljana, 23. maj 2024

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
mag. Urška Klakočar Zupančič, predsednica

Na podlagi 88. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121, 140, 143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90, 97, 99, 75/16 – UZ70a in 92/21 – UZ62a), 19. člena Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 39/11 in 48/12) in 114. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17 in 46/20, 105/21 – odl. US, 111/21 in 58/23) vlagamo spodaj podpisani poslanke in poslanci

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVAH
ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU

ki vam ga pošiljamo v obravnavo in sprejem po rednem postopku na podlagi 114. in 115. člena Poslovnika državnega zbora.

Pri obravnavi predloga zakona v Državnem zboru Republike Slovenije in pri delu njegovih teles bo v imenu predlagatelja sodelovala poslanka **mag. Karmen Furman**.

Priloge:

- Predlog Zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju
- Podpisi poslancev:
 - o Jelka Godec
 - o Anja Bah Žibert
 - o Franc Breznik
 - o Zvonko Černač
 - o mag. Karmen Furman
 - o Rado Gladek
 - o mag. Branko Grims
 - o Alenka Helbl
 - o Andrej Hoivik
 - o Janez (Ivan) Janša
 - o Jožef Jelen
 - o Alenka Jeraj
 - o Franci Kepa
 - o Andrej Kosi
 - o Danijel Krivec
 - o Jožef Lenart
 - o Suzana Lep Šimenko
 - o Tomaž Lisec
 - o Žan Mahnič
 - o Zoran Mojškerc
 - o Bojan Podkrajšek
 - o Franc Rosec
 - o Anton Šturbej
 - o Jože Tanko

ZAKON O SPREMEMBI IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je prag tveganja revščine v letu 2023 znašal 903 evrov na mesec, v letu 2022 pa 827 evrov na mesec in je bil torej za kar 76 evrov višji kot leto prej. V letu 2023 je bilo tveganju revščine izpostavljenih 12,7 % oseb, dolgotrajnemu tveganju revščine 6,8 %, tveganju socialne izključenosti pa 13,7 %. Stopnja tveganja revščine je bila tako v letu 2023 12,7-odstotna in se je v primerjavi z letom 2022 zvišala za 0,6 odstotne točke. Z dohodkom nižjim od praga tveganja revščine je živelo približno 264.000 oseb oziroma 13.000 več kot v 2022. Prav tako pa se je zvišala stopnja dolgotrajnega tveganja revščine, ki je leta 2023 znašala 6,8 % in se je v primerjavi z letom 2022 zvišala za 1,4 odstotne točke. Dalj časa (vsaj v treh od zadnjih štirih let) je pod pragom tveganja revščine živelo približno 123.000 oseb oziroma 23.000 več kot leto prej.

Zagotovljena pokojnina in zagotovljena vdovska pokojnina v višini 748,27 evrov prav tako ne dosegata praga tveganja revščine oziroma je znesek zagotovljene pokojnine in zagotovljene vdovske pokojnine za kar 154,73 evrov nižji od praga tveganja revščine.

Izstopa pa tudi podatek, da je od skupno 531.096 upokojencev (brez uživalcev sorazmernih delov pokojnin in delnih pokojnin), ki so v aprilu 2024 prejeli starostno, delno, invalidsko, družinsko ali vdovsko pokojnino, kar 309.277 oziroma 58,23 % takšnih, ki so prejeli pokojnino nižjo od 900,01 evrov oziroma nižjo od praga tveganja revščine. Od tega je 6.195 upokojencev prejelo pokojnino do 300 evrov, 20.625 upokojencev pokojnino od 300,01 do 400 evrov, 26.676 upokojencev pokojnino od 400,01 do 500 evrov, 33.725 upokojencev pokojnino od 500,01 do 600 evrov, 37.916 upokojencev pokojnino od 600,01 do 700 evrov, 124.185 upokojencev pokojnino od 700,01 do 800 evrov in 59.955 upokojencev pokojnino od 800,01 do 900 evrov.

V Slovenski demokratični stranki se zavedamo težkega socialnega in gnetnega položaja slovenskih upokojencev in menimo, da so slovenski upokojenci v času vlade dr. Roberta Goloba ena izmed najbolj zapostavljenih skupin državljanov, zato med drugim predlagamo uzakonitev božičnice za upokojence.

Vlada dr. Roberta Goloba se je zavezala, da bo izpeljala pokojninsko reformo, vendar so bila do zdaj na vladi sprejeta zgolj za izhodišča za pokojninsko reformo. Časovnica pa se, kakor tudi pri ostalih napovedanih reformah, neprestano zamika.

Vladajoča koalicija je v maju 2023 ob sprejemanju Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024 (ZIPRS2324-A) grobo kršila proceduro in Poslovnik državnega zbora, ko je z amandmajem na plenarni seji državnega zbora določila enkratni letni zimski dodatek za upokojence. S predlogom zakona tako trenutni vladi in vsem prihodnjim vladam

omogočamo, da brez kršitev Poslovnika državnega zbora upokojencem vsako leto določijo in omogočijo božičnico.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj spremembe in dopolnitev Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je prvič v zgodovini Slovenije uzakoniti božičnico za vse upokojence in s tem slovenskim upokojencem omogočiti boljši socialni in gmotni položaj.

2.2 Načela

Predlog zakona upošteva naslednja načela:

- načelo pravičnosti in enakosti pred zakonom,
- načelo socialne varnosti in
- načelo pravne predvidljivosti.

2.3 Poglavitne rešitve

Poglavitna rešitev predloga zakona je vsakoletno izplačilo božičnice za upokojence. Božičnica se vsako leto določi v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna, in sicer v višini najmanj 50 odstotkov letnega dodatka.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona ima finančne posledice za državni proračun.

Točna ocena ni mogoča, saj je višina odvisna od vsakoletne določitve višine božičnice v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna.

Okvirna ocena glede na letošnja predvidena sredstva za izplačilo letnega dodatka je med 90 do 180 milijonov evrov letno.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za izvajanje zakona so zagotovljena iz državnega proračuna pri uporabniku 1611 Ministrstvo za finance.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije.

5.2. Švica

Švicarji so 3. marca 2024 na referendumu podprli uvedbo dodatne, trinajste mesečne pokojnine. V Švici bo tako trinajsta pokojnina uvedena z letom 2026.

5. 3 Avstrija

Upokojenci v Avstriji vsako leto prejmejo še dodatni trinajsto in štirinajsto pokojnino.

5. 4 Madžarska

Na Madžarskem so trinajsto pokojnino izplačevali med letoma 2002 in 2009. Prav tako pa jo izplačujejo od leta 2022 dalje.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

Sprejem zakona bo imel pozitivne posledice na gmotni in socialni položaj slovenskih upokojencev.

II. BESEDILO ČLENOV:

1. člen

V Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 48/22 – uradno prečiščeno besedilo, 40/23 – ZČmIS-1, 78/23 – ZORR, 84/23 – ZDOsk-1, 125/23 – odl. US in 133/23) se naslov poglavja »IX. POGLAVJE: LETNI DODATEK IN DODATEK ZA POMOČ IN POSTREŽBO« spremeni tako, da se glasi: IX. POGLAVJE: LETNI DODATEK, BOŽIČNICA IN DODATEK ZA POMOČ IN POSTREŽBO« in naslov »1. LETNI DODATEK« tako, da se glasi: »1. LETNI DODATEK IN BOŽIČNICA«.

2. člen

Za 95. členom se doda novi 95.a člen, ki se glasi:

»95.a člen (določitev božičnice)

(1) Znesek božičnice se določi v višini najmanj 50 % višine letnega dodatka, ki se določa skladno s 95. členom tega zakona.

(2) Znesek božičnice se določi v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna.«.

3. člen

Za 96. členom se doda novi 96.a člen, ki se glasi:

»96.a člen (določitev sorazmernega dela božičnice)

»Uživalcem pokojnin, katerim se pokojnina po določbah mednarodnih pogodb izplačuje v sorazmernem delu, uživalcem družinskih ali vdovskih pokojnin, katerim se družinska in vdovska pokojnina izplačuje ločeno, uživalcem delnih pokojnin in pokojnin iz 116. člena tega zakona, se znesek božičnice, določen v 95.a členu tega zakona, izplača v sorazmernem delu.«.

4. člen

Za 97. členom se doda novi 97.a člen, ki se glasi:

»97.a člen (izplačilo božičnice v letu uveljavitve ali prenehanja prejemkov)

(1) Uživalcem pokojnin ali nadomestil iz prvega in drugega odstavka 95. člena in 95.a člena tega zakona, ki pravico do prejemkov pridobijo v tekočem letu, se božičnica izplača v sorazmernem delu (po dvanajstinah), izračunanem glede na čas trajanja pravice do pokojnine ali nadomestila v tem letu.

(2) Na enak način se izplača božičnica tudi upravičencem, ki jim pravica do pokojnine ali nadomestila preneha do konca meseca, v katerem se izplača božičnica. Kot mesec uživanja prejemka se šteje mesec, v katerem ga je upravičenec prejemal najmanj 15 dni.«.

5. člen

Za 98. členom se doda novi 98.a člen, ki se glasi:

»98.a člen (rok za izplačilo)

»(1) Božičnica se izplača skupaj z izplačilom redne pokojnine za mesec december tekočega leta brez izdaje posamičnega akta.

(2) V primeru, da je pravica do pokojnine ali nadomestila priznana po roku iz prejšnjega odstavka, se božičnica upravičencem izplača skupaj z izplačilom prve pokojnine ali prvega nadomestila.«.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

6. člen

»Božičnica za leto 2024 se določi v višini 50 % že določenega letnega dodatka v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna.

Božičnica za leto 2024 se izplača z decembrsko pokojnino.«.

7. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV:

K 1. členu

S predlaganim členom se spremenita naslov in podnaslov poglavja, in sicer tako, da se v besedilo doda beseda božičnica. Poglavitni cilj predloga zakona je namreč prvič v zgodovini Slovenije uzakoniti božičnico za upokojence.

K 2. členu

Novi 95.a člen določa znesek božičnice, ki se določi v višini najmanj 50 % višine letnega dodatka, znesek božičnice pa se določi v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna. Božičnica se tako prvič v zgodovini Slovenije uzakoni. S tem bodo upokojenci vsako leto upravičeni do božičnice, kakor tudi do letnega dodatka.

K 3. členu

Novi 96.a člen določa izplačilo sorazmernega dela božičnice, in sicer se uživalcem pokojnin, ki se jim pokojnina po določbah mednarodnih pogodb izplačuje v sorazmernem delu, uživalcem družinskih ali vdovskih pokojnin, ki se jim družinska in vdovska pokojnina izplačujeta ločeno, uživalcem delnih pokojnin in pokojnin iz 116. člena ZPIZ-2, se znesek božičnice, določen v 95.a členu ZPIZ-2, izplača v sorazmernem delu.«.

K 4. členu

Novi 97.a člen določa izplačilo božičnice v letu uveljavitve ali prenehanja prejemkov, in sicer tako, da se božičnica izračuna glede na čas trajanja pravice do pokojnine ali nadomestila v tem letu. Na enak način se izplača božičnica tudi upravičencem, ki jim pravica do pokojnine ali nadomestila preneha do konca meseca, v katerem se izplača božičnica.

K 5. členu

Predlagani novi 98.a člen določa rok za izplačilo božičnice, ki se izplača skupaj z izplačilom redne pokojnine za mesec december tekočega leta brez izdaje posamičnega akta in v primeru, da je pravica do pokojnine ali nadomestila priznana po roku se božičnica upravičencem izplača skupaj z izplačilom prve pokojnine ali prvega nadomestila. Pri tem poudarjamo, da se božičnica izplača brez dodatnih birokratskih ovir in brez izdajanja posamičnih ali drugih aktov.

K 6. členu

V letu 2024 se božičnica izplača v višini 50 % že določenega zneska letnega dodatka in se izplača z decembrsko pokojnino. Letni dodatek za leto 2024 je namreč že določen z 72. členom Zakona o izvrševanju proračunov za leti 2024 in 2025.

Letni dodatek in višina božičnice za leto 2024:

- višina pokojnine do 650 evrov - 460 evrov letnega dodatka in posledično bi bila višina božičnice 230 evrov;
- od 650,01 evrov do 780 evrov - 320 evrov letnega dodatka in posledično bi bila višina božičnice 160 evrov;
- od 780,01 do 920 evrov - 260 evrov letnega dodatka in posledično bi bila višina božičnice 130 evrov;

- od 920,01 do 1.110 evrov - 210 evrov letnega dodatka in posledično bi bila višina božičnice 105 evrov;
- nad 1.110 evrov - 150 evrov letnega dodatka in posledično bi bila višina božičnice 75 evrov.

K 7. členu

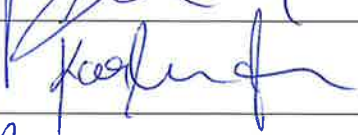
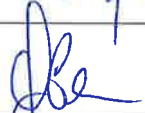
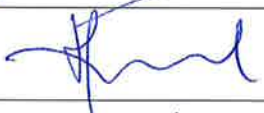
Člen določa, da se zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

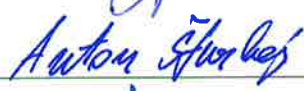
IV. BESEDILO ČLENA (NASLOVA IN PODNASLOVA), KI SE SPREMINJA

IX. POGLAVJE: LETNI DODATEK IN DODATEK ZA POMOČ IN POSTREŽBO

1. LETNI DODATEK

PODPISI POSLANK IN POSLANCEV SDS

IME IN PRIIMEK	PODPIS
JELKA GODEC	
ANJA BAH ŽIBERT	
FRANC BREZNIK	
ZVONKO ČERNAČ	
mag. KARMEN FURMAN	
RADO GLADEK	
mag. BRANKO GRIMS	
ALENKA HELBL	
ANDREJ HOIVIK	
JANEZ JANŠA	
JOŽEF JELEN	
ALENKA JERAJ	
FRANCI KEPA	
ANDREJ KOSI	
DANIJEL KRIVEC	
JOŽEF LENART	
SUZANA LEP ŠIMENKO	
TOMAŽ LISEC	
ŽAN MAHNIČ	

ZORAN MOJŠKERC	
BOJAN PODKRAJŠEK	
FRANC ROSEC	
ANTON ŠTURBEJ	
JOŽE TANKO	